

Kommunrevisorerna granskar

UMEÅ KOMMUN

**NÄMNDEN FÖR GRUNDLÄGGANDE IT-
KAPACITETSTJÄNSTER**

Grundläggande granskning 2022

1. Inledning och bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisorerna ska årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed. Enligt kommunallagen (12. kap 1 §) är revisionens uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts ändamålsenligt
- Verksamheten ur ekonomisk synvinkel sköts tillfredsställande
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av såväl en grundläggande granskning som av ett antal fördjupade granskningar. Den grundläggande granskningen är den löpande granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder, och består av tre delar:

- granskning av delårsrapport och årsredovisning
- granskning av måluppfyllelse
- granskning av intern styrning och kontroll

Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en fortlöpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan. Den grundläggande granskningen kommer att fortgå fram till revisionens slutliga bedömningar i revisionsberättelsen rörande 2022.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Den grundläggande granskningen är en översiktlig granskning som syftar till att bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Detta för att säkerställa att de lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Den grundläggande granskningen syftar därmed till att ge en översiktlig bild av styrelse och granskade nämnder och en tillräcklig grund för de bedömningar som görs inför ansvarsprövningen.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag?
- Har nämnden säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat?
 - Vidtar nämnden åtgärder vid eventuella avvikelser?
- Har nämnden en struktur för arbetet med sin interna kontroll som gör att det finns förutsättningar att bedriva den på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt?
- Är nämndens beslutsunderlag och protokoll tydliga och ändamålsenliga?

1.2 Avgränsningar

Granskningen avser nämnden för grundläggande IT-kapacitetstjänster och är avgränsad till verksamhetsåret 2022. Granskningen färdigställs och avslutas därmed först efter att styrelse och nämnder behandlat sina årsbokslut/verksamhetsuppföljningar för 2022.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen (2017:725)
- Riktlinjer för intern styrning och kontroll (2011-09-26)
- Nämndens reglemente och samverkansavtal

1.3.1 Reglemente

Umeå kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i dess organisation.

Nämnden har ansvar för lagring, virtualisering och backup för kommunernas IT verksamhet.

Utöver vad som följer av lag ska nämnden se till att verksamheten bedrivs i enlighet med reglemente och det samverkansavtal som träffats mellan kommunerna och antagits i fullmäktige, samt inom de ekonomiska ramar som beviljats för nämndens verksamhet.

Nämnden ska till respektive kommunfullmäktige i de samverkande kommunerna rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är genom upprättande av delårsrapport och rapport i samband med årsredovisningen.

Nämnden ska samråda med berörda lokala nämnder i de samverkande kommunerna samt med andra myndigheter och med enskilda organisationer.

1.3.2 Samverkansavtal

Samverkansavtal har tecknats mellan Umeå, Skellefteå och Vännäs kommuner avseende samverkan gemensam IT infrastruktur.

Avsikten med den gemensamma nämnden är:

- En för alla parter kostnadseffektiv IT-drift
- Optimalt användande av resurser och kompetens
- Säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster

Den gemensamma nämnden ansvarar för verksamheten IT-drift. Rutiner, förutsättningar och gränsdragningslistor för samarbetet upprättas av Umeå kommun (värdkommun) i samarbete med Skellefteå och Vännäs kommuner.

Umeå kommun ansvarar för att upphandla och handa den infrastruktur som används av nämnden. Umeå kommun ska enligt avtal vara huvudman och äga datahallar, inventarier och licenser för aktuell IT-infrastruktur om inte annat överenskommit. Vidare ansvarar Umeå kommuns förvaltning för beredning av ärenden, verkställighet av nämndens beslut, arkivering av tillhörande handlingar samt att planera och administrera den verksamhet som nämnden ansvarar för.

Kostnadsfördelningen för verksamheten fördelas i huvudsak enligt procentuell beräkning utifrån nyttjande av den gemensamma IT infrastrukturen.

1.3.3 Riktlinjer för internkontroll

Kommunens dokument för riktlinjer för intern kontroll som antogs i september 2011, specificerar att kommunens samtliga verksamhetsområden ska tillämpa dessa riktlinjer. I dokumentet framgår att följande moment ska tillämpas av verksamheterna:

Risikanalys

En riskanalys ska göras i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk att verksamheterna inte bedrivs enligt lagar och regler samt verksamhetens krav.

Kontrollåtgärder

Vid behov ska åtgärder tas utifrån resultatet av riskanalysen som förhindrar att verksamhetens krav inte uppfylls.

Uppföljning

Verksamheterna ska systematiskt och regelbundet följa upp, bedöma och avrapportera den interna kontrollen.

Dokumentation

Risikanalysen, kontrollåtgärder samt uppföljningen och bedömningen ska dokumenteras.

Rapportering

I samband med inrapportering av bokslut ska nämnderna/styrelserna rapportera till kommunfullmäktige huruvida deras internkontroll har varit tillräcklig.

1.4 Genomförande

Den grundläggande granskningen har genomförts av de förtroendevalda revisorerna tillsammans med sakkunnigt stöd från KPMG. Granskningen har genomförts genom dialogmöte, bedömning av styr- och uppföljande dokument samt protokollsgranskning.

Dialogmöten

Revisorerna har genomfört dialogmöte med nämnden under hösten/vintern 2022. Frågeställningarna vid dialogen utgår från de områden som identifierats i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys.

Dokumentstudier

För att få en helhetsbild av nämndens arbete, kompletteras dialogen med insamling, genomgång och analys av relevanta styr- och uppföljningsdokument (budget, reglemente, samverkansavtal, verksamhetsuppföljning per T1, T2 och årsbokslut, riskanalys, internkontrollplan, protokoll etc.).

Protokollsgranskning

De förtroendevalda revisorerna följer nämnden löpande genom bland annat protokollsgranskning. Protokollsgranskningen dokumenteras på ett av revisorerna överenskommet sätt.

Protokollsgranskningen syftar bland annat till att revisorerna ska få en god uppfattning om vad som tas upp och beslutas i nämnden, dess följsamhet till mål och uppdrag samt att notera viktiga iakttagelser utifrån såväl genomförd riskanalys som hur nämnden agerar vid eventuella avvikelser eller i övrigt utför sin styrning, uppföljning och kontroll.

Analys, bedömning och rapportering

När verksamhetsåret är slut, sammanställs resultatet och en sammanfattande analys och bedömning görs. Detta sammanställs i en rapport. Den slutliga rapporten sammanställs först efter att nämnden behandlat sina årsbokslut/verksamhetsuppföljningar för 2022. Detta för att säkerställa att granskningen omfattar hela granskningsåret.

2. Resultat av granskningen

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende nämndens verksamhetsstyrning, ekonomistyrning och interna kontroll under 2022.

2.1 Styrning och uppföljning av verksamhet

Kontrollpunkt	Kommentar
Styrning och uppföljning av verksamhet	
Beslutat om verksamhetsplan eller motsvarande	Nämnden har fastställt mål för 2022. Målet med nämndens verksamhet är att åstadkomma: <ul style="list-style-type: none">- en för alla parter kostnadseffektiv IT-drift- optimalt användande av resurser och kompetens- Säkerställa hög kvalitet i levererade tjänster
Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	Nämnden har sitt reglemente och samverkansavtal att förhålla sig till i sin styrning, där målen framgår. Då målen är övergripande och inte har brutits ned/konkretiseras för att göra dem mätbara är det dock svårt att på ett objektiva sätt bedöma måluppfyllelse.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en delårsrapport	Uppföljning av målen har inte skett i samband med T1 eller T2. Nämnden har dock upprättat en halvårsrapport som lämnats till de samverkande kommunerna, i enlighet med upprättat samverkansavtal. Där lämnas översiktlig information om ekonomi och verksamhet.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport	Uppföljning av verksamhet och fastställda mål har skett i årsrapport.
När måluppfyllelse avseende verksamhet	Av nämndens årsrapport ges en uppföljande beskrivning kopplat till samtliga mål. Nämnden bedömer att målen med samverkan uppnåtts. Vi har inte funnit något som visar på att det finns några avvikelser.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende verksamhet	

2.2 Styrning och uppföljning av ekonomi

Styrning och uppföljning av ekonomi	
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	Nämnden har upprättat en budget för 2022. Budgeten är upprättad på övergripande nivå, och det framgår inte hur budgeten är fördelad

	på olika poster och därmed vad kostnaderna består i.
Följt upp ekonomin i tertialrapporter	Ekonomisk uppföljning har skett i samband med T1 och T2.
Följt upp ekonomin i en delårsrapport	Ekonomisk uppföljning har skett i delårsrapport.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	Ekonomisk uppföljning har skett i samband med årsbokslut.
Når måluppfyllelse avseende ekonomi	Resultatet i årsrapporten visar inte på några avvikelser mot budget.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	

2.3 Intern kontroll

Intern kontroll	
Beslutat om internkontrollplan	Nämnden har behandlat och beslutat om riskanalys och internkontrollplan för 2022
Värderat identifierade risker	Samtliga identifierade risker i riskanalysen har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens.
Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod - vem som är ansvarig för kontroll - när i tid kontroll sker	Riskanalys och internkontrollplan tydliggör vilka risker som ska hanteras, vilken åtgärd som ska vidtas, vem som ansvarar för åtgärden samt när återrapportering ska ske. För samtliga åtgärder anges att återrapportering ska ske vid behov.
Följt upp internkontrollplanen	Uppföljning av internkontrollplanen sker i samband med T1, T2 och T3.
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	Inga brister har identifierats.

3. Sammanfattade bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning av nämnden för grundläggande IT-kapacitetstjänster är att nämnden delvis har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet. Nämnden bedöms ha säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av ekonomi. Vidare bedömer vi att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med reglemente och samverkansavtal?	Vi bedömer att nämnden delvis har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med reglemente och samverkansavtal. Vår bedömning grundar sig på att nämnden har fastställt mål för verksamhetsåret. Nämnden har dock inte följt upp målen för verksamheten under året. Uppföljning sker endast i samband med årsbokslut.
Har nämnden säkerställt att den får tillräcklig uppföljning och rapportering avseende verksamhetens ekonomi och resultat?	Vi bedömer att nämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamhetens resultat och ekonomi. Vår bedömning grundar sig på att nämnden har fastställt budget, erhåller en löpande uppföljning i samband med tertial- och årsbokslut samt redovisar ett resultat utan avvikelser mot budget.
Har nämnden en struktur för arbetet med sin interna kontroll som gör att det finns förutsättningar att bedriva den på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt?	Vi bedömer att nämnden har säkerställt en struktur för att arbetet med intern kontroll bedrivs på ett systematiskt sätt. Vår bedömning grundar sig på att nämnden har genomfört och beslutat om en riskanalys och internkontrollplan i enlighet med fullmäktiges riktlinje. Uppföljning av internkontrollplanen och identifierade åtgärder sker i samband med T1, T2 och T3.
Är nämndens beslutsunderlag och protokoll tydliga och ändamålsenliga?	Vi bedömer att nämndens beslutsunderlag och protokoll är tydliga och ändamålsenliga. Vår bedömning grundar sig på att det inte har framkommit några väsentliga avvikelser kopplat mot protokollens tydlighet och ändamålsenlighet.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi nämnden att:

- Konkretisera/bryta ner de övergripande målen till mätbara mål för att stärka styrning och uppföljning mot målen
- Säkerställa att det sker en uppföljning av verksamhetens mål i samband med delårsrapport

Umeå mars 2023

Liz Gard

Certifierad kommunal revisor